

11

PEJLEMÆRKER FOR
EN GRØN OG LEVENDE
HOVEDSTAD FOR
ALLE KØBENHAVNERE
HELE LIVET

VALGPROGRAM
2022-2025

SOCIALDEMOKRATIET I KØBENHAVN

VI VIL HAVE EN HOVEDSTAD MED FÆLLESSKAB OG SOLIDARITET

København er en fantastisk by. Måske verdens bedste hovedstad. Det er ikke noget, København er blevet af sig selv. Men fordi vi sammen i byen har taget ansvar. Fordi det er vores by!

Men vi er bekymrede for, om byen er ved at knække over. Er forskellene i de her år, med galopperende boligpriser og stigende ulighed ved at blive for store? Selv inden for byens grænser svinger gennemsnitslevialderen med over otte år fra postnummer til postnummer. Hvor i byen du bor, er afgørende for, hvor lang tid du kan forvente at leve. Det samme gør sig gældende med trivsel og karakterer i skolen. Med indkomst.

Vi er heller ikke i tvivl om, at det er os, der skal handle på klimakrisen og det drastiske fald i biodiversitet. Vores generation er den første, der for alvor ser konsekvenserne af klimaforandringerne. Men samtidig er vi nok også den sidste, der for alvor kan gøre noget ved dem. Vi har et godt udgangspunkt i København. Fordi grønt ikke er nyt for os. I den kommende valgperiode skal vi skrue op for tempoet i den grønne omstilling. Vi har en tro på, at vi kan løse de store udfordringer sammen. Så med spirende håb for fremtiden vil vi invitere flere københavnere med i omstillingen. Så det er noget, vi gør sammen som by!

Fællesskab og lighed er den røde tråd i vores valgprogram. Vi vil have en grønnere by, og alle københavnere skal føle sig trygge. Uanset hvor i byen de bor.

Det er en kæmpe opgave! Vi skal vende udviklingen fra stigende ulighed til mere lighed. Fra udledning af CO2 til nul-udledning. Fra tilbagegang af plante- og dyrearter til fremgang for biodiversiteten. Men hvis ikke vi som hovedstad skulle kunne gå forrest, hvem skulle så? Vi vil, og vi skal vise en grøn vej for fremtiden.

Coronakrisen har været hård ved København. For vores erhvervsliv, hvor titusinder har mistet deres job. For vores kulturliv, som har været lukket ned. For vores børn og unge, som er gået glip af læring og leg med venner. For vores ældre, som har oplevet alt for meget ensomhed.

Derfor er det helt afgørende, at vi får genåbnet København, ligeså snart situationen gør det muligt. Men vi skal ikke bare åbne byen præcis som før. Vi skal åbne byen grønnere og mere solidarisk. Hvor vi får alle med ud af krisen. Hvor fællesskabet fylder mere, og hvor vi får bedre sammenhæng og er mere frie og lige.

Vi vil sætte en retning for København med mere fællesskab, mindre ulighed, mere grønt og større tryghed. Vi går til valg på en mere lige og fælles by – Vores by!

KOLOFON

Udgivet af
Socialdemokratiet i København - SIK
Svend Aukens Plads 11a
2300 København S

Layout
Anne-Kathrine Landholt
ak@8element.dk

Tryk
HK Hovedstaden

Redaktion
Jonas Bjørn Jensen, politisk ordfører
Carlo Søndergaard, Forretningsudvalget SIK
Sophie Stibolt, Forretningsudvalget SIK
Jan Salling, Formand SIK
Ann Urbrand, Næstformand SIK
Laura Kruse, organisationssekretær SIK
sekretariat@sockbh.dk

SOCIALDEMOKRATIET

11 PEJLEMÆRKER

FOR DET SOCIALDEMOKRATISKE KØBENHAVN

København er en dejlig by. Måske verdens bedste storby at bo og leve i. Men vi drømmer om, at byen bliver endnu bedre. Ligesom vi står overfor en række udfordringer, som kalder på socialdemokratiske løsninger. Vi socialdemokrater har aldrig været bange for store udfordringer eller for at tage lederskabet, når samfundet skal rykkes frem. Det er vi heller ikke nu. Og vi har sat 11 pejlemærker for, hvor vi gerne vil flytte byen hen.

Pejlemærkerne rækker langt ud i fremtiden, og valgprogrammet giver en retning, så det er tydeligt, hvad vi vil gøre de næste fire år, hvis vi får københavnernes opbakning til igen at stå i spidsen for København.

1. Vi vil gøre København grønnere s. 4

2. Alle børn skal opleve stærke fællesskaber og tryghed s. 7

3. Skab plads til mennesker og liv i byen s. 11

4. Sundere og renere trafik med færre biler s. 14

5. Mindre ulighed og bedre hjælp til mennesker på kanten s. 16

6. Gode jobs og muligheder for alle s. 19

7. Vi skal have et stærkt erhvervsliv og et levende lokalt butiksliv s. 22

8. Kultur skal skabe sammenhæng og liv i byen s. 24

9. Københavnerne skal med på råd i en åben og effektiv kommune s. 26

10. København skal være en sund by til hele livet s. 28

11. Vi vil kickstarte byen med fælleskab og solidaritet s. 31

Tilsammen udgør disse 11 pejlemærker vores retning for København. Det bliver foldet ud på de kommende sider.

VI VIL GØRE KØBENHAVN GRØNNERE

Vi vil forbedre miljøet ved at tage kampen op mod luftforurening, sikre mere natur i byen og bekæmpe lokal forurening. København skal gå forrest i klimakampen med grønne løsninger, der reducerer vores klimabelastning, og vi skal lægge sporene til tiden efter 2025, hvor København bliver verdens første CO2-neutrale hovedstad.

Vores grønne målsætninger

Luften skal være så ren, at vi ikke bliver syge og dør af luftforurening

Luftforureningen er alt for høj i København, og mere end 400 mennesker dør hvert år på grund af partikler og andet i luften. Ligesom det er lykkedes os at rense vandet, så vi i dag kan bade i havnen, skal vi også gøre luften så ren, at man ikke dør for tidligt af at indånde den. På den måde er der tæt sammenhæng mellem miljø og sundhed. Derfor vil vi udarbejde en konkret handlingsplan for, hvordan vi senest i 2030 har fjernet lokale kilder til luftforurening og nedbragt antallet af syge og døde af luftforurening markant.

Det betyder også, at vi senest i 2030 har fået et forbud mod brændeovne, og at benzin- og dieseldrøjet er afskaffet. Det er de to største luftforurenere i byen, da de ca. 16.000 brændeovne, vi har i København, udleder ligeså mange partikler som den samlede trafik i byen.

Fra CO2-neutral til nul udledning

København har sat et ambitiøst mål om at blive den første CO2-neutrale hovedstad i verden. Vi er godt på vej til at nå målet. Men vi skal videre end det. Vi skal allerede nu begynde at kigge mod det næste mål, som er, at København skal være en kommune fuldstændig uden udledninger af CO2 og klimagasser. Så vi i en overskuelig fremtid bliver en kommune, der har et positivt aftryk på vores klima – gerne allerede i 2030, hvis det er et realistisk mål.

Udsigt til et træ fra alle boliger

Byen skal være grønnere. Byudviklingsområderne skal have grønne områder fra fødslen. Og også i den oprindelige del af byen skal alle kunne se et træ fra deres vindue.

Lokale klimapartnerskaber

For at nå de ambitiøse klimamål vi har som land og som hovedstad, skal vi etablere en række lokale klimapartnerskaber, hvor alle dele af byen bliver involveret i at løse konkrete problemstillinger. Det kunne være et partnerskab på transport med de vigtigste transportaktører. På den måde skal vi udvælge de vigtigste indsatsområder og sørge for at samle byen om en omstilling, der både giver en grønnere by, flere jobs og får flere med.

Solcellestrategi skal give grøn strøm i el-bilerne

Sammen med omegnskommunerne skal vi lave en strategi for at placere solceller på flade industribygninger. Det er oplagt at tænke det som en regional strategi, hvor involveringen af omegnskommunerne kan give infrastruktur til at fylde grøn strøm i alle hovedstadens elbiler.

Vi skal skabe en grøn byggesektor til en by, der vokser

Byggeriet er en af de sektorer, som belaster klima og miljø mest. Både med ressourceforbrug, forurening og udledninger fra byggepladserne. København er en by, der vokser og også kommer til at vokse i fremtiden. Derfor skal vi gøre vores byggesektor grøn, så belastningen fra byggeriet kan mindskes mest muligt.

Vi skal genbruge mere, begrænse madspild og udnytte vores ressourcer bedre

København er langt fremme i forhold til genbrug og genanvendelse. Men vi smider stadig for meget ud. Derfor skal vi løfte graden af genbrug. Både strukturelt og i vores ressourcebehandling, men også blandt og med københavnernes selv. Mange har allerede fået langt højere fokus på de her ting.

Verdensmålene skal være udgangspunkt for byens udvikling

FN's 17 verdensmål er en god ramme for at tænke den strategiske udvikling af byen. Så når vi udarbejder en langsigtet udvikling, skal vi måle i forhold til verdensmålene. Og vi skal sørge for at indarbejde verdensmålene i kommunens langsigtede politik. Helt generelt og især i de grønne spørgsmål.

Mere natur i byen hvor tilbagegang for arter og biodiversitet vendes til fremgang

Ligesom vi står i en stor klimakrise, så står vi også i en biodiversitetskrise, hvor arter uddør og biodiversiteten falder år for år. Samtidig har vi set, hvordan behovet for grønne åndehuller i byen er stigende. Derfor skal vi tænke natur ind i alt, hvad vi gør i byen, så vi får langt mere natur i byen og kan vende udviklingen fra tilbagegang til fremgang.

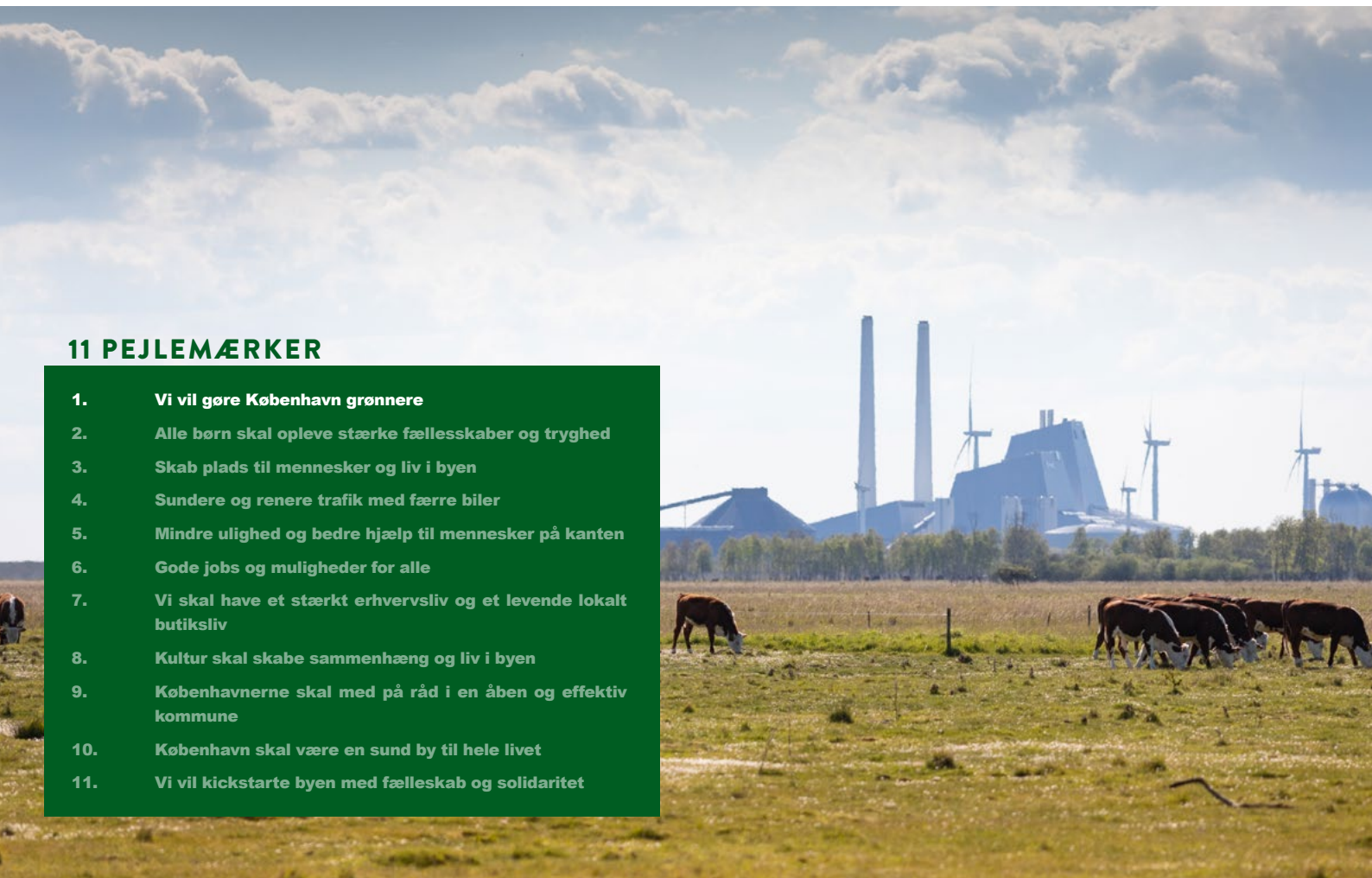
Vi skal blandt andet se på at bruge dyrkning af frugter og grøntsager i arealplejen i København, hvor lokale plejehjemshaver, skolegårde eller andre oplagte områder kan bruges både til at give læring, hygge og friske råvarer helt lokalt. Vi vil oprette diversitets-zoner eller bio-zoner med spændende planter, buske og træer, og med historier knyttet til disse, hvor fx insekthoteller og sommerfuglehaver giver biodiversitet lokalt.

Socialdemokratiet vil åbne alle de rekreative områder for hele København med oplysning om de rekreative oplevelser, der findes i andre bydele end der, hvor man selv bor. Der skal udarbejdes en samlet præsentation over vandreruter og rekreative oplevelser i alle byens store grønne områder.

Vi vil udvikle byens mange rekreative områder: Flere bænke, flere blomster og bede, bedre vedligeholdte legepladser og grønne områder ved eksisterende stier.

11 PEJLEMÆRKER

1. Vi vil gøre København grønnere
2. Alle børn skal opleve stærke fællesskaber og tryghed
3. Skab plads til mennesker og liv i byen
4. Sundere og renere trafik med færre biler
5. Mindre ulighed og bedre hjælp til mennesker på kanten
6. Gode jobs og muligheder for alle
7. Vi skal have et stærkt erhvervsliv og et levende lokalt butiksliv
8. Kultur skal skabe sammenhæng og liv i byen
9. Københavnerne skal med på råd i en åben og effektiv kommune
10. København skal være en sund by til hele livet
11. Vi vil kickstarte byen med fælleskab og solidaritet

ALLE BØRN SKAL OPLEVE STÆRKE FÆLLESSKABER OG TRYGHED

Børnefamilierne bliver i København. Fordi det gode børneliv i høj grad leves i byen. Men det forpligter. Vi skal skabe gode relationer, tryghed, fællesskaber og udviklingsmuligheder for alle børn og unge. Det starter, når sundhedsplejen kommer hjem til nybagte forældre, og følges op i daginstitutioner, skoler, fritidshjem klubber og i vores idræts- og foreningsliv. Og vi skal sikre, at alle børn og unge kommer med på holdet uanset hvilke vilkår, de kommer fra. Med et særligt fokus på de børn og unge, der har det største behov for støtte og hjælp.

Vores målsætninger for byens børn og unge

Vi skal styrke indsatsen i barnets første 1.000 dage - og i de ni måneder, der går forud

I mange tilfælde kan man forudse et barns liv alene ved se på dets forældre. Det skal vi have gjort op med, og vi skal have en langt bedre støtte til udsatte familier allerede fra det første besøg hos jordemoderen. Alle børn i København skal opleve en tryk og god start på livet. Her ved vi, at vores indsats de første 1.000 dage er afgørende.

Alle børn skal have en tryk start på skolelivet

Børn begynder for alvor at danne sociale relationer, når de får sprog. Og årene fra børnehaven til mellemtrinnet i skolen er helt afgørende for børns lyst og evne til at lære, til at trives og til at opbygge sunde og gode sociale relationer. Derfor skal vi sikre, at de københavnske børn får den bedst mulige start på skolelivet.

Vi skal sikre et godt fritidsliv med stærke fællesskaber

Det er afgørende for børn og unges trivsel, at fritidstilbuddene i København giver plads til nære fællesskaber, hvor pædagogerne og de unge har mulighed for at danne tætte bånd.

Derfor må klubber og fritidshjem ikke vokse sig så store, at der er tale om opbevaring snarere end fællesskaber. Derudover skal pædagogerne og forældrene sikres en stærkere stemme i institutionernes bestyrelser. Faglighed skal altid vægte højere end profit.

Vi har ydermere et særligt ansvar for børn og unge, der har været og er anbragt. Derfor skal vi sikre særlige tilbud til netop de børn og unge med fokus på stærke og stabile peer-to-peer relationer.

Vi skal give en bedre hjælp til de børn og unge med det største behov

Der er desværre børn og unge i Danmark og i København, som udsættes for meget voldsomme svigt. Det er en af vores absolut vigtigste opgaver som samfund og som by at tage hånd om de børn og unge. Det har vi ikke været gode nok til. Derfor skal vi sikre, at der gribes ind i tide og med den rette hjælp og støtte, når børn og unge oplever svigt.

Vi skal sikre, at det enkelte barn eller den unge ikke udsættes for svigt, når de anbringes. Ingen børn og unge skal opleve at blive flyttet rundt mellem mange forskellige anbringelsessteder eller plejefamilier. Og så må økonomi selvfølgelig aldrig blive styrende for, hvordan vi behandler udsatte børn og unge.

11 PEJLEMÆRKER

1. **Vi vil gøre København grønnere**
2. **Alle børn skal opleve stærke fællesskaber og tryghed**
3. **Skab plads til mennesker og liv i byen**
4. **Sundere og renere trafik med færre biler**
5. **Mindre ulighed og bedre hjælp til mennesker på kanten**
6. **Gode jobs og muligheder for alle**
7. **Vi skal have et stærkt erhvervsliv og et levende lokalt butiksliv**
8. **Kultur skal skabe sammenhæng og liv i byen**
9. **Københavnerne skal med på råd i en åben og effektiv kommune**
10. **København skal være en sund by til hele livet**
11. **Vi vil kickstarte byen med fælleskab og solidaritet**

Alle daginstitutioner i København skal være Højkvalitetsdaginstitutioner

Når flere københavnere vælger at stifte familie i byen, så stiller det høje krav til os som kommune. Vi skal sikre, at alle københavnske familier kan få deres barn passet tæt på deres bolig, når de har behov.

Vi skal sikre vuggestuer og børnehaver af høj kvalitet, hvor børn stimuleres, får omsorg, er trygge og kan udvikle sig med et dygtigt pædagogisk personale, dygtige ledere og ordentlige normeringer. København skal styrke rekrutteringen af pædagoger og ledere, fx ved at undersøge mulighederne for et tættere samarbejde med uddannelsesinstitutionerne og ved at sikre ordentlige arbejdsforhold i daginstitutionerne.

Alle børn skal have en tryk start på skolelivet

Børn begynder for alvor at danne sociale relationer, når de får sprog. Og årene fra børnehaven til mellemtrinnet i skolen er helt afgørende for børns lyst og evne til at lære, til at trives og til at opbygge sunde og gode sociale relationer. Derfor skal vi sikre, at de københavnske børn får den bedst mulige start på skolelivet.

Børn skal gå glade i skole hver eneste dag

I dag er der for mange børn, der ikke trives i skolen. De keder sig og føler sig presset. Men sådan skal det ikke være at gå i skole. Vi skal sikre, at vi har skoler, hvor alle børn går glade i skole hver dag og mødes af udfordrende og motiverende undervisning. Fordi det er vigtigt i sig selv. Og fordi man lærer langt bedre, når man trives.

Der skal langt mere kultur ind i skolen. Der skal større fokus på de kreative fag, som kan give succesoplevelser til nogle af de elever, som ikke finder succesen i bøgerne. Og så er det med til at demokratisere adgangen til kulturen.

Flere børn skal have adgang til kultur og bynatur

Der er for mange børn, som ikke naturligt møder kulturen i deres opvækst, selv om det er vigtigt for børns udvikling. Derfor skal vi styrke børns møde med kulturen. Det kan være på musikskolen, billedskolen, teaterbutikken eller andre af kommunens institutioner. Men vi skal også sikre, at alle kulturinstitutioner, der modtager støtte fra kommunen, giver adgang for børn og unge.

Kommunen skal tænke naturen meget mere ind i arbejdet med børn og unge. Bedre muligheder for at skoler og daginstitutioner kan involveres i at passe og udvikle

de grønne områder og med aktiviteter som dyrehold, kaniner, bier mv. Der kan også oprettes små bålhytter og opholdspladser i de rekreative områder til gavn for børn i daginstitutioner, så det er lettere at tage ud i naturen og tage ophold og spise frokost sammen, f.eks. grille en pølse sammen med pædagogen ude i det grønne.

Folkeskolen skal være det naturlige første valg for alle familier

Selv om der har været en bevægelse fra private skoler til folkeskolen, så vælger for mange familier de private skoler. Derfor skal vi sikre, at vores fælles skole bliver så god, at ingen har lyst til at vælge den fra, og at vi derved understøtter, at endnu flere vælger folkeskolen.

Vi vil have blandede skoler, der spejler københavnere

Vores skoler skal være blandede og afspejle den beboersammensætning, som byen har. Vi vil undgå opdelt skoler, hvor børn klumper sig sammen efter sproglig- og økonomisk baggrund. Vi har et særligt fokus på udskolingen, hvor opdelingen er størst.

Flere københavnere skal have en erhvervsuddannelse

For få københavnske unge får en ungdomsuddannelse. Vi skal derfor have flere unge til at gå videre på en ungdomsuddannelse, og af disse skal flere vælge en erhvervsfaglig uddannelse. Vi har landets laveste andel af unge, der går den vej. Vi vil derfor aktivt arbejde for, at flere unge københavnere får en erhvervsuddannelse. Det starter i folkeskolen.

Vi skal sikre et sundt liv til alle børn og unge

Det sunde liv starter med børnene, og vi skal derfor have fokus på sundhedsindsatser overfor børn og unge. Det gælder alt fra ensomhed og psykologhjælp til hjælp til at stoppe rygning, misbrug af alkohol og opfordring til motion osv.

Alle børn og unge skal tilbydes mindst ét godt måltid mad om dagen

Det er afgørende for børn og unges udvikling, at de får ordentlig mad i løbet af dagen. Derfor skal vi sikre, at alle børn og unge får tilbudt ordentlig, velsmagende, nærende og økologisk mad. Vi skal have køkkener i alle daginstitutioner, og vi skal have madskole på alle folkeskoler.

Vi vil forebygge og styrke sociale indsatser

Vi skal sikre, at vi har et godt og stærkt sikkerhedsnet for de børn og unge, vi ikke formår at gribe og hjælpe. Men bedst er det, hvis vi kan forebygge udsathed, inden det indtræffer. Vi skal derfor have langt flere og bedre forebyggende indsatser. Når udsatte børn og unge først bliver samlet op, så er det ofte efter en serie af svigt. Svigt vi ikke kan være bekendt, og som skal undgås i fremtiden.

Alle skal med – vi skal have løftet de tosprogede drenge fagligt i skolen

Rigtig mange børn og unge i de københavnske folkeskoler klarer sig godt fagligt, og de seneste år er det faglige niveau steget og steget. Der er dog en gruppe, der sakker bagud: De tosprogede drenge. Det duer ikke. Det er helt afgørende, at vi får løftet dem fagligt, så de kan følge med deres klassekammerater i de københavnske skoler.

Trykke skoleveje

Socialdemokratiet arbejder for trygge og sikre skoleveje. Der skal i den kommende valgperiode særligt være fokus på skoleveje, som fører over de store indfaldsveje, hvilket betyder, at nogle forældre er bange for at vælge folkeskolen på grund af usikre skoleveje. Dette skal allerede indtænkes i planlægningen af nye skoler og udbedres på eksisterende skoler.

SKAB PLADS TIL ALLE MENNESKER OG LIV I BYEN

København er blevet mere levende de seneste år. Livet er rykket ud i mellem husene. Den udvikling skal fortsætte, og vi skal blive ved med at udvikle gode kvarterer, hvad enten det er i Jernbanebyen, i Nordhavn, på Stejlepladsen, i Fælledby eller med det lange lys på Lynetteholm. Vi skal sikre, at der er boliger, som er til at betale, og at udviklingen også kommer til vores udsatte boligområder, så alle dele af København mærker, at byen bliver bedre at bo og leve i. Når vi udvikler København, så udvikler vi hele landets hovedstad. Det skal vi også kunne mærke i samspillet med Christiansborg i udviklingen af infrastruktur.

Vores målsætninger for god byudvikling

Vi skal byudvikle for mennesker og ikke for spekulanter

København har et fantastisk byliv. Det skal vi passe på og blive ved med at udvikle. Både ved at have stort fokus på planlægning af nye kvarterer, men også ved at passe på de eksisterende. Vi skal sikre grønne pladser og parker i alle dele af byen.

De nye områder i byen skal være bedre og grønnere

Vi står overfor at skulle udvikle en række områder af byen. Stejlepladsen, Fælledby, Jernbanebyen og Lynetteholm. Det skal være gode blandede byområder med plads til grønt, det skæve, foreningsliv og idræt og med færre biler. Vi skal lære af fortidens fejl, så det København, vi endnu ikke har bygget, bliver bedre end det, der er.

Alle nye bydele i København skal være blandt de grønneste i verden. Det gælder ikke mindst Lynetteholm. Vi skal insistere på den nyeste teknologi, som havvandskyld i toiletter, grønne tage, solceller på tagene og andet, når vi udvikler nye bydele. Og vi skal hele tiden rykke os i forhold til at skabe rammerne for, at københavnere kan leve stadigt grønnere.

Byudvikling skal ske i hele byen – ikke kun i de nye byområder. Socialdemokratiet vil udvikle og modernisere de fysiske byrum i alle dele af byen. Der skal være mere fokus på æstetikken i byrummet, såsom skilte og gadeudstyr, som nogle steder ikke harmonerer med det område, de er placeret i. Mange kvarterer har en lang historie med bevaringsværdige bygninger og pladser, og dette skal afspejles æstetisk i forhold til indretningen af byrummet.

Vi skal sikre boliger til alle

Udviklingen på boligmarkedet bevirker, at mennesker med små og middel indkomster har svært ved at finde en bolig i København. Vi skal undgå, at byen knækker over. Vi vil bygge flere almene boliger, end det er lykkedes i de senere år – mindst 25 procent af nye boliger. Og vi vil gerne endnu højere op. Vi vil arbejde for at få mulighed for at bygge op til 33 pct. Vi vil også søge andre veje til at skabe plads til alle og sikre blandede boliger, f.eks. omdannelse af boliger i eksisterende boligbyggeri til almene boliger. København skal være en by for alle.

Vi må aldrig gå på kompromis med de bymæssige kvaliteter, når vi byudvikler og bygger boliger. Der bygges for mange boliger af ren spekulation og af dårlig håndværksmæssig standard. Vi skal undgå, at disse boliger

11 PEJLEMÆRKER

1. Vi vil gøre København grønnere
2. Alle børn skal opleve stærke fællesskaber og tryghed
3. Skab plads til mennesker og liv i byen
4. Sundere og renere trafik med færre biler
5. Mindre ulighed og bedre hjælp til mennesker på kanten
6. Gode jobs og muligheder for alle
7. Vi skal have et stærkt erhvervsliv og et levende lokalt butiksliv
8. Kultur skal skabe sammenhæng og liv i byen
9. Københavnerne skal med på råd i en åben og effektiv kommune
10. København skal være en sund by til hele livet
11. Vi vil kickstarte byen med fælleskab og solidaritet

bliver fremtidige slumområder. Ligesom vi skal passe på de grønne områder i København. Men vi deler på ingen måde opfattelsen af, at der ikke kan eller skal bygges mere i København. Derfor vil vi komme til at stå i situationer, hvor det overordnede hensyn til at sikre billige boliger vejer tungest.

Ingen boliger uden bad og toilet i 2030

Vi har 3000 lejligheder med wc på bagtrappen og uden bad. Det er mere end dobbelt så stor en andel som i resten af landet. Det er ikke boligforhold, vi vil byde københavnere. Derfor skal alle boliger i København i 2030 have adgang til eget bad og toilet.

Vi vil ikke have nogen udsatte boligområder i fremtiden

For mange københavnere bor og lever i udsatte områder. Vi vil derfor løfte alle udsatte boligområder med alle de greb, vi har til rådighed, så vi i fremtiden ikke vil have nogle udsatte boligområder i København.

Vi vil undgå, at boligafdelinger i København ender på ghettolisten ved social indsats og samarbejde med boligorganisationerne. Skulle boligafdelinger alligevel ende på ghettolisten, vil vi gøre alt, hvad vi kan for, at vi ikke skal rive boliger ned.

Vi skal have fokus på alt det, der sker mellem husene

Byudvikling og boligpolitik er også alt det, der sker mellem husene, der hvor vi bor. Vi skal have endnu flere grønne gårde. Vi skal skabe rammerne for et levende butiksliv lokalt. Vi skal have store og små samlingssteder som blandt andet bemandede legepladser. Vi skal sørge for, at alle københavnere har mulighed for at

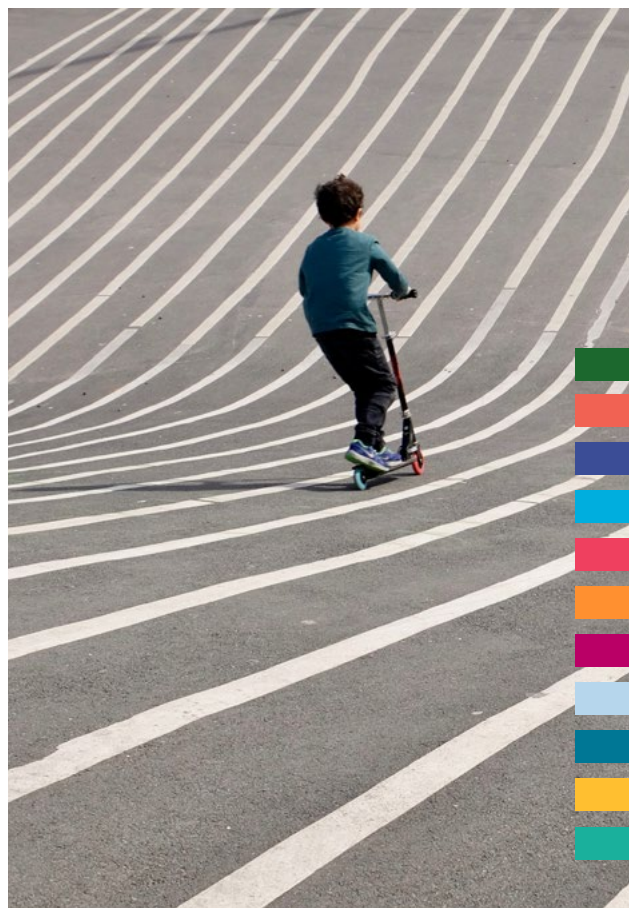
komme til et grønt område tæt på, hvor de bor. Og vi vil styrke kulturen omkring den daglige brug af vores fælles gaderum, så omfanget af tilfældigt placerede caféborde og -stole, cykler og barnevogne bliver begrænset.

Vi vil gøre København til en god by at bo i som ældre

Vi skal bygge til hele livet, og derfor skal vi både bygge og udvikle flere seniorbofællesskaber i samarbejde med de almene boligselskaber. Vi skal bygge bæredygtigt, og vi skal finde modeller så boliger er til at betale for beboerne. Vi skal have plejecentre i alle lokalområder, og vi skal også tænke i tema- og profilplejehjem. Men vigtigst er hverdagsdemokratiet, nærheden, og at der er sammenhæng mellem plejebestand og pleje.

Vi skal skabe nye boformer i København, så flere har råd til at bo her

Det københavnske boligmarked er ved at knække over på midten, hvor der mangler muligheder for almindelige lønmodtagere og hele middelklassen. Derfor skal vi i samarbejde med Christiansborg udfordre den nuværende struktur og skabe nye boformer. Både i forhold til at kunne bo sammen og være fælles om mere. Men også i forhold til økonomiske og finansielle strukturer, så vi kan bane vejen for medejerboliger, selvbyg og andre nye boligformer.

SUNDERE OG RENERE TRAFIK MED FÆRRE BILER

Mobilitet er nødvendig for byens liv. Vi tager frem og tilbage til arbejde, og virksomhederne har brug for at flytte råvarer og færdige produkter. Vi bevæger os for at hente og bringe børn, for at købe ind og for at komme en tur i skoven. Men mobiliteten, trafikken, er også en belastning for os som byens beboere. Vi oplever trængsel, alt for mange af os kvæstes eller dør af forurening, støj og ulykker, og klimaet tager skade. Vi skal fortsat kunne bevæge os, men med langt færre ulemper.

Vores målsætninger for en grøn, sund og sikker trafik

Mere cykling, mere gang, mere grønt i byrummet

De fleste københavnere er daglige cyklister. Vi skal bygge videre på cykling og gang som sunde og pladsbesparende måder at komme rundt på. Vi vil udvide cykelstier, supercykelstier og fortove og bl.a. med dette formål nedlægge 1/3 af gadeparkeringspladserne frem til 2025 og undersøge muligheden for endnu en bro over havnen. Vi vil tilpasse cykelstier og kryds, så vi tilskynder til en kultur med plads til alle og indbyrdes respekt. 55 pct. af turene i København skal være med cykel eller til fods, og 25 pct. af ture med varer skal foregå med cykel i 2025. Færre københavnere vil have behov for at eje en bil. Vores mål er, at hver tredje bil skal være en delebil, og at 25 pct. af det nuværende vejareal skal omdannes til grønt byrum i 2030. Socialdemokratiet anerkender, at der fortsat er et behov for biler udenfor de centrale bydele, som ikke har en fuldt udbygget kollektiv trafik som fx metro. Men der skal arbejdes for en grøn omstilling til flere grønne biler i stedet for biler, der kører på fossilt brændstof.

Når vi ønsker os færre biler i København, så betyder det også, at nogle af dem, der i dag kører i bil, ikke skal gøre det i fremtiden. Når det bliver konkret, så vil det give konflikter. De konflikter skal vi tage. Ved at stå ved behovet for grøn omstilling og ved at tydeliggøre alle de kvaliteter, der følger med, når vi får en by med færre biler.

Bedre kollektiv trafik

Den kollektive trafik dykkede i 2020 på grund af COVID-epidemien. Med åbningen af metro-Cityringen og M4-linjen til Orientkaj forventer vi en hurtig tilbagevenden til niveauet før 2020 og en stigning frem mod 2025. M4-linjen til Sydhavnen åbner i 2024, og vi arbejder på en beslutning om videre udbygning i Nordhavnen, om en Havnering og om yderligere linjer. Busnettet, som er tyndet ud i lyset af Citylinjens åbning, skal have bedre frekvenser og bedre busser frem til 2025.

Socialdemokratiet vil arbejde for at etablere metro til alle bydele. Metroen skal være dén kollektive trafikløsning, som binder byen sammen i fremtiden. Metroudbygningen har i mange år været en belastning for Københavns Kommunes økonomi. Den tid må være slut, hvor metroanlæg og -drift skal finansieres alene af billetindtægter og værdistigninger på byggegrunde. Vi vil forhandle med regering og Folketing med det mål, at staten yder tilskud til nye strækninger, som det sker til landets øvrige skinnebårne trafik.

Flere ladestandere, gratis parkering for el-biler i en periode

Regeringens indsats for at understøtte omstillingen til el- og el/brintbiler på nationalt plan skal understøttes lokalt. For problemerne med partikelforurening og støj er ikke mindst et problem i byen, og vi skal nedbringe CO2-udledningen. Vi vil fortsætte ordningen med gratis parkering for el- og el/brintbiler foreløbig frem til 2025. Vores mål er, at der opsættes mindst 5.000 ladestandere om året, og at flere parkeringspladser ommærkes til el-pladser. Der er et kæmpe potentiale i at bruge elbiler strategisk i forhold til lagring af grøn strøm. Det skal der også udvikles en plan for i den kommende valgperiode.

Flere elbil-ladestandere skal opsættes ved stationerne og butiksområderne ved bydelscentre, så det bliver lettere at bruge elbil. Det skal være lettere for borgerne at få godkendelse til at etablere ladestandere til elbil på offentlige vej og på privat fællesvej. Fx i samarbejde

med de store ladeoperatører, så andre lokale beboere på vejen også kan bruge pladserne. Der skal også opsættes ladestandere ved f.eks. ved haveforeninger og almene boliger, hvor det i dag er svært at lade elbiler op.

Diesel- og benzinkøretøjer skal udfases

Adgangen til at begrænse brugen af diesel- og benzinkøretøjer i byen reguleres af national og EU-lovgivning. Vi vil arbejde for, at dieseldrevne turistbusser udfases senest i 2025 og dieseldrevne lastbiler i 2030. Tilsvarende at gamle dieselpersonbiler forbydes fra 2025 og alle diesel- og benzinpersionbiler fra 2030. En tidsplan for endelig omlægning af bybusserne på alle ruter til el, hvor ruterne helt eller delvis ligger i København, skal være på plads i 2025. Endelig vil vi arbejde for, at diesel-drift med tog øst for Valby Station ophører senest i 2025, og at krydstogtskibe forpligtes til at bruge landstrøm fra 2030.

Trafikøer skal skabe øge trafikikkerhed, dæmpe støj og begrænse biltrafikken

Trafikøer er områder med kun en enkelt ind- og udkørselsadgang for biler og hastigheds-begrænsning på 10-30 km/t. Trafikøerne beskytter boligområderne mod gennemkørende trafik, nedsætter støj og øger trafikikkerheden. Vi vil arbejde for at have planlagt trafikøer i hele kommunen i 2025, og at mindst halvdelen af kommunen er eller er i færd med at blive omdannet til trafikøer i 2030. Vi vil arbejde for, at støjniveauet fra trafikken er nedbragt til maksimalt 58 DB i 2025 og maksimalt 53 DB i 2030 i de trafikramte og tættest befolkede dele af København. Samtidig skal 25 af det nuværende vejareal være lavet om til grønne flader. Vi vil arbejde for at rykke den tunge lastbiltrafik ud af myldretiden. Det er utrygt for bløde trafikanter og især børn, når store lastbiler kører på mindre veje i myldretiden.

Socialdemokratiet vil arbejde for mindre støj på byens indfaldsveje fx med støjsvag asfalt. Der skal være bedre og mere sikre muligheder for passage af indfaldsveje ved skoler og daginstitutioner.

11 PEJLEMÆRKER

1. Vi vil gøre København grønnere
2. Alle børn skal opleve stærke fællesskaber og tryghed
3. Skab plads til mennesker og liv i byen
4. Sundere og renere trafik med færre biler
5. Mindre ulighed og bedre hjælp til mennesker på kanten
6. Gode jobs og muligheder for alle
7. Vi skal have et stærkt erhvervsliv og et levende lokalt butiksliv
8. Kultur skal skabe sammenhæng og liv i byen
9. Københavnerne skal med på råd i en åben og effektiv kommune
10. København skal være en sund by til hele livet
11. Vi vil kickstarte byen med fælleskab og solidaritet

En Østlig Ringvej og trafiksanering af bymidten skal lede trafikken uden om byen

Vi ved, at hvert hul, som efterlades i trafikken, fordi en københavner opgiver bilen, fyldes af en bil fra omegnen. Vi vil arbejde for, at en Østlig Ringvej kan stå færdig i 2035, så nødvendig trafik kan køre både øst og vest om byen. Vi vil samtidig arbejde for etablering af kørselsafgifter og allerede nu begynde en gennemgribende trafiksanering af de indre bydele, herunder af gennemkørselsgaderne. I begge tilfælde er formålet, at biltrafikken kan være nedbragt med 0,5 mio. km til 4,2 mio. km i 2025 og at den gennemkørende trafik er nedbragt med 50 pct. i 2035. Vi vil styrke samarbejdet om trafik og byplanlægning med regionen og vores nabokommuner, for trafik og byudvikling er udfordringer, vi deler.

MINDRE ULIGHED OG BEDRE HJÆLP TIL MENNESKER PÅ KANTEN

København er altid gået forrest i omsorgen for de svageste og dem, der har brug for et kærligt skub i ryggen. Det skal vi også gøre i fremtiden. København er en storby på godt og ondt. Vi har flere hjemløse end noget andet sted i Danmark. Vi har flere mennesker, som er afhængige af stoffer og lever med et misbrug end andre steder i landet. På trods af at vi bor tæt i København, så oplever alt for mange at leve i ensomhed.

Vores sociale målsætninger for fremtiden

Vi bekæmper hjemløshed

Vi har et særligt ansvar for at løfte folk ud af hjemløshed – særligt de unge. Vores mål er, at ingen skal være hjemløs i fremtiden. Der er mange årsager til, at folk ender i hjemløshed, så vejene til at bekæmpe hjemløshed er forskellige og mangeartede. Men den bedste måde at bekæmpe hjemløshed på, er at forebygge det, inden folk havner på gaden. Derfor vil vi også forstærke vores indsats med sociale viceværter, da vi desværre stadig ser, at for mange tidligere hjemløse bliver sat på gaden igen.

I Socialdemokratiet vil vi give en tag-over-hovedet garanti for unge hjemløse og sætte ressourcer af til at skabe flere herbergspladser og midlertidige boliger for unge hjemløse. Vi vil ligeledes drøfte med byens kolleger, hvordan der skabes plads til unge hjemløse, som er klar til at bo i fællesskab med andre unge.

Vi skal hjælpe mange flere misbrugere tilbage på vejen

Det er de færreste mennesker, der drømmer om at blive misbrugere. Og de fleste af dem, som ender med et misbrug, vil gerne ud af det igen. Vi skal sikre, at man kan leve et værdigt liv som misbruger, og at vi hjælper alle, der ønsker at forlade deres misbrug, så færre københavnere er i misbrug i fremtiden. Vi ønsker at styrke vores indsats på stofscenen. Dette indebærer et stofindtagelsesrum på Sundholm og at sørge for, at H17 fortsætter med at være døgnåbent.

Vi vil bekæmpe ensomhed

Alt for mange københavnere oplever ensomhed på et tidspunkt i deres liv. Uanset om det er som unge, ældre eller i midt i livet, så er det trist og sørgeligt, når mennesker oplever ensomhed. Derfor skal vi bekæmpe ensomhed i København, så ingen københavnere i fremtiden føler sig alene i livet. Ensomheden er stigende i vores by. Ensomhed er en trussel mod københavnernes trivsel og sundhed og skal tages meget alvorligt fra politisk side.

Vi vil styrke socialpsykiatrien

Langt flere skal hurtigere have den hjælp, de har brug for, når de bliver udskrevet fra hospitalet. Derfor vil vi afsætte økonomi til, at der møder sagsbehandlere fra Socialforvaltningen op ved udskrivelsen, så der er klarhed for, hvilken hjælp borgeren skal have.

Et liv med udsathed skal stadig være et værdigt liv

Der kan være mange grunde til, at mennesker ender i en udsat situation. Derfor skal man have et værdigt liv, uanset om man er kommet skævt ind på livet. Fordi det gør vejen tilbage på sporet kortere. Det gør livet for udsatte københavnere bedre, og det giver bedre muligheder for børn i udsatte familier. Alle udsatte københavnere skal kunne have et værdigt liv i fremtiden.

Vores sagsbehandlere og pædagoger, der har med de mest udsatte borgere at gøre, skal ikke løbe så hurtigt. I stedet for at sætte penge af til effektiviseringskonsulenter vil vi fremover sætte penge af til de mennesker, der er tættest på borgeren.

Vi vil bekæmpe ulighed – også i sundhed

Uligheden er steget i Danmark de seneste årtier. Også i København. Det er problematisk, når forskellene bliver større. Det bliver sværere at forstå hinanden på tværs af byen. Flere menneskers livsbane bliver defineret, når de bliver født, og sammenhængen i byen bliver ringere. Derfor skal vi bekæmpe ulighed i København, så uligheden bliver mindre end i dag.

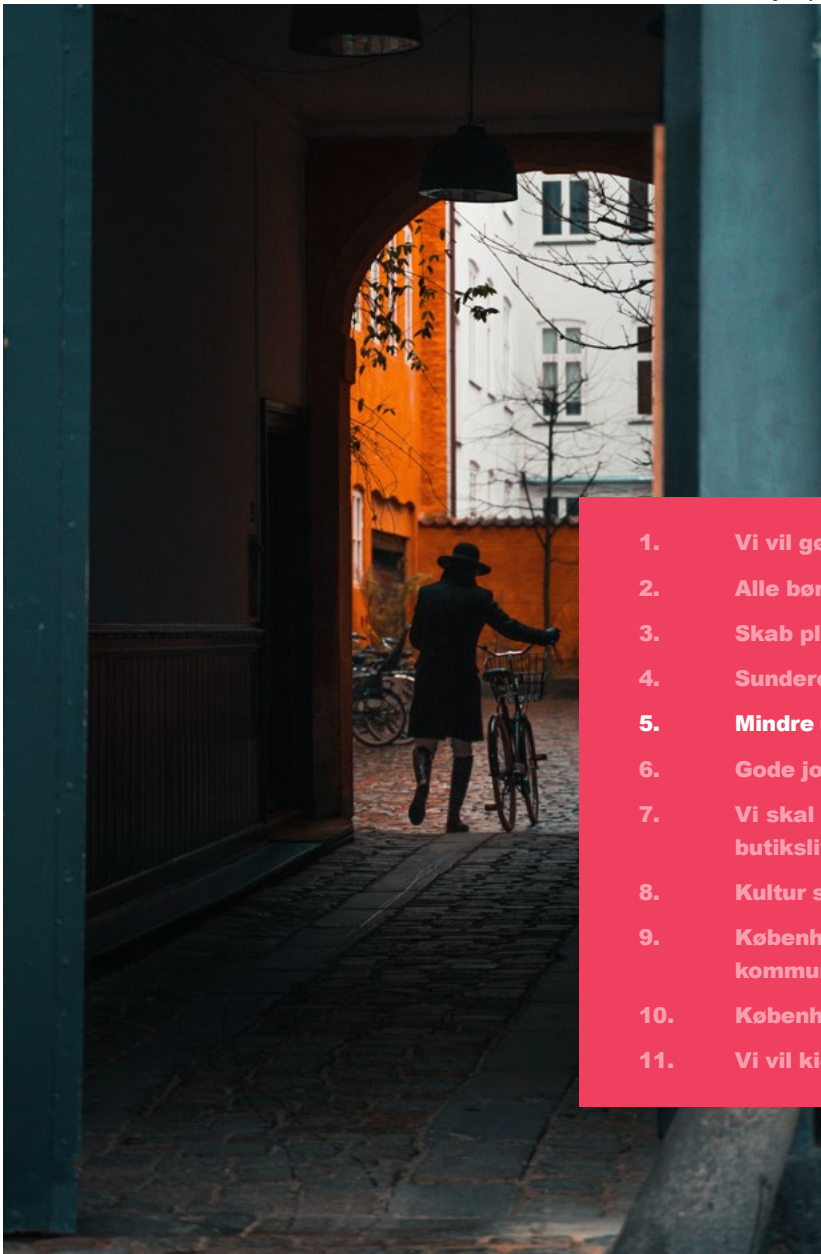
Der er i dag for stor ulighed. Vi vil forebygge ulighed i sundhed og tidlig nedslidning. Vi skal være opmærksomme på risikoerhverv og sikre forebyggelse på arbejdspladsen gerne i samarbejde med 3F og FOA.

Klarere linjer i samspillet med kommunen

Alt for mange københavnere oplever skiftende sagsbehandlere, snørklede systemer, og at det svært at finde den rigtige indgang til kommunen. Derfor skal vi én gang for alle finde en organisation, hvor københavnere har én indgang og kan overskue deres kontakter med kommunen

11 PEJLEMÆRKER

1. Vi vil gøre København grønnere
2. Alle børn skal opleve stærke fællesskaber og tryghed
3. Skab plads til mennesker og liv i byen
4. Sundere og renere trafik med færre biler
5. Mindre ulighed og bedre hjælp til mennesker på kanten
6. Gode jobs og muligheder for alle
7. Vi skal have et stærkt erhvervsliv og et levende lokalt butiksliv
8. Kultur skal skabe sammenhæng og liv i byen
9. Københavnerne skal med på råd i en åben og effektiv kommune
10. København skal være en sund by til hele livet
11. Vi vil kickstarte byen med fælleskab og solidaritet

GODE JOBS OG MULIGHEDER FOR ALLE

Vi skal have fuld beskæftigelse og jobs på ordentlige vilkår, og vi vil have særligt fokus på de grupper, som har svært ved at få en fast tilknytning til arbejdsmarkedet. Ikke mindst de mange unge som mærker ungdomsarbejdsløsheden på egen krop. København skal forblive en mangfoldig og tolerant by. Vi er forskellige og har rødder mange forskellige steder. Det er en styrke og giver vores by liv og identitet. Vi skal tage opgaven med integration alvorligt og sørge for at få alle med. Vi skal være en tilgængelig by for folk med handicap, og mennesker med handicap skal føle, at vi som kommune giver dem de samme muligheder som alle andre og sikrer dem et værdigt liv.

Vores målsætninger for mangfoldighed, muligheder og jobs

Ingen ungdomsarbejdsløshed i fremtiden

Alt for mange unge mennesker har svært ved at finde ind på arbejdsmarkedet i dag. Det går ikke. Alle fortjener at få en god start på arbejdslivet. Derfor skal vi bekæmpe ungdomsarbejdsløshed i København og sikre, at alle får en god start på arbejdslivet.

Ordentlige løn- og arbejdsforhold skal gælde for alle i København

København har mange arbejdspladser med gode løn- og arbejdsvilkår. Vi har også jobs, hvor lønnen ikke er overenskomstmæssig, eller hvor der er problemer med arbejdsvilkårene, fx med nultimekontrakter. Københavns Kommune har et medansvar for hele arbejdsmarkedet i København, bl.a. fordi kommunen er en stor indkøber. Vi vil bekæmpe urimelige arbejdsvilkår i vores by, bl.a. med kædeansvar i byens kontrakter. Vi ønsker en by uden skodjobs, underbetaling, usikre ansættelser og social dumping.

Københavns Kommune skal være landets bedste arbejdsplads

Kommunen er landets største arbejdsplads med mere end 40.000 ansatte. Det er afgørende, at alle kommunens medarbejdere gør et godt arbejde. Derfor skal vi være landets bedste arbejdsplads. Med tillid til og respekt for medarbejderne, bedre uddannet ledelse, udviklingsmuligheder i hverdagen samt ordnede løn- og arbejdsforhold.

Københavns Kommune må ikke være med til at understøtte en udvikling, hvor balancen i jobbet forsvinder mellem den fleksibilitet, arbejdsgiveren får, og det sikkerhedsnet, medarbejderen opnår til gengæld. Derfor

vil vi som arbejdsplads sørge for muligheden for fuld-tidsstillinger, og fx forpligte os til at ansætte folk i løntilskud i en periode.

Alle uanset baggrund skal føle sig som en del af vores by og bidrage til fællesskabet

I København er der flere forskellige mennesker end noget andet sted i landet. Det er en kæmpe styrke for byen, at vi er så mangfoldige. Vi skal sørge for, at alle føler sig som en del af fællesskabet og byen. Ligesom vi skal sørge for, at alle bidrager til fællesskabet, i det omfang de kan.

Flere københavnere med anden etnisk baggrund skal lykkes i vores by

I årenes løb er integrationen af borgere med anden etnisk baggrund styrket i København. Det er den bl.a. fordi, vi mener, at alle kan og skal bidrage til fællesskabet. Der er desværre stadig en stor gruppe, som ikke har formået at få fodfæste i samfundet og på arbejdsmarkedet, og som derfor har behov for en særlig indsats. Vi vil insistere på, at vi taler ordentligt til og om alle mennesker i en ordentlig tone. Alle skal med, og vi vil aktivt tage ansvar for udviklingen ved at skabe mulighederne, samtidig med at vi stiller krav. For hver københavnere, der lykkes, lykkes København.

11 PEJLEMÆRKER

1. Vi vil gøre København grønnere
2. Alle børn skal opleve stærke fællesskaber og tryghed
3. Skab plads til mennesker og liv i byen
4. Sundere og renere trafik med færre biler
5. Mindre ulighed og bedre hjælp til mennesker på kanten
6. Gode jobs og muligheder for alle
7. Vi skal have et stærkt erhvervsliv og et levende lokalt butiksliv
8. Kultur skal skabe sammenhæng og liv i byen
9. Københavnerne skal med på råd i en åben og effektiv kommune
10. København skal være en sund by til hele livet
11. Vi vil kickstarte byen med fælleskab og solidaritet

Vi går forrest på ligestilling og mangfoldighed

Vi skal som by gå forrest i kampen for ligestilling og mangfoldighed. Vi skal vise, at det ikke er køn, race, seksualitet eller noget andet, der styrer dine muligheder i samfundet. I fremtiden skal der være mere ligestilling i København, hvad enten vi måler på indkomst, uddannelsesbaggrund, udsathed eller andre parametre.

Vi skal sikre en ordentlig støtte og hjælp til mennesker med handicap

København skal være en by, hvor mennesker med handicap begrænses så lidt som muligt af deres handicap. Og hvor flest mennesker med handicap som muligt kommer i uddannelse og får plads på arbejdsmarkedet.

Et ordentligt liv for mennesker med handicap indebærer også, at midlerne kommer tilbage til bostederne, så der igen bliver mulighed for at komme på ture og have mere indhold i livet. Ligesom der skal prioriteres flere penge til ledsagelse, så borgere med handicap kan komme på ture og ferier. Vi vil arbejde for, at der kommer midler til bostederne, som er målrettet til ledsagelse af de mest udsatte borgere. Så de kan få ledsagelse af en person, de kender og er trygge ved. Og så skal ingen borgere med handicap fjernes ufrivilligt fra deres bolig i Københavns Kommune.

Og så skal vi sørge for, at vores by er tilgængelig for alle. Det gælder også vores bynatur, hvor vi skal sikre, at også mennesker med handicap kan komme ud og opleve naturen.

Vi slår hårdt ned på hensynsløs adfærd og grov kriminalitet

Vi accepterer ikke bandekrig, vanvidskørsel eller andre former for hensynsløs kriminalitet, som sætter andres liv og helbred i fare. Derfor vil vi arbejde tæt sammen med politiet og gøre alt, hvad vi kan for at bekæmpe grov kriminalitet og hensynsløshed.

Ingen skal udsættes for hadforbrydelser

For at værne om grundlæggende rettigheder og ligeværd hos alle borgere skal København være endnu bedre til at understøtte myndigheder og fagfolks indsats med at forebygge hadforbrydelser i byen. Ingen skal udsættes for hadforbrydelser i vores by i fremtiden.

VI SKAL HAVE ET STÆRKT ERHVERVSLIV OG ET LEVENDE LOKALT BUTIKSLIV

Et stærkt erhvervsliv i København er grundlaget for at skabe arbejdspladser og udvikling. Derfor skal vi sikre, at vi har et stærkt erhvervsliv med gode jobmuligheder til alle københavnere. Vi skal skabe et godt miljø for iværksættere, så nye virksomheder kan vokse ud af vores by.

Vi skal sikre et godt samarbejde mellem forskning og universiteter og vores lokale erhvervsliv. Vi skal også sikre, at vi har et godt lokalt butiksliv. De mange små specialbutikker og lokale erhverv er med til at give København identitet.

Vi skal have en stærk madscene, hvor restauranter i verdensklasse går hånd i hånd med gode måltider til de mere end 70.000 mennesker, der dagligt får deres mad igennem kommunen.

Vores målsætninger for erhvervslivet og butikslivet

Dygtige, innovative og samfundsbevidste virksomheder skal sikre gode jobs til alle

Det er vigtigt, at vores erhvervsliv har gode vilkår i byen, så der er muligheder for jobs og udvikling for alle københavnere. Derfor skal vi sørge for, at der er gode vilkår for erhvervslivet. Særligt i forhold til at sikre kvalificeret arbejdskraft. Kommunen skal opleves som med-spiller og ikke modspiller i forhold til erhvervslivet. Det skal være nemt at komme i kontakt med kommunen.

Vores erhvervsliv skal bidrage til byen

Ligesom et godt erhvervsliv sikrer, at der er gode jobs til alle i København, så skal vi også stille krav til erhvervslivet. Netop fordi erhvervslivet har så stor og vigtig en rolle i København, kan og skal vi stille krav. Krav om lære- og praktikpladser. Krav om at virksomheder, der tjener penge i vores by, selvfølgelig også bidrager. Og krav til vores erhvervsliv om, at de bidrager til den grønne omstilling.

Vi skal skabe gode miljøer og muligheder for iværksættere

Det er godt, når mennesker starter nye virksomheder i København. Det giver overskud og arbejdspladser i byen, og det sikrer innovation, så vi bliver ved med at udvikle vores samfund. Derfor skal vi sørge for, at der er gode muligheder, hjælp og støtte til iværksættere i byen. Vi ønsker flere grønne teknologivirksomheder, der leverer produkter og ydelser, som bidrager til den

grønne omstilling både lokalt og globalt og styrker Københavns image som en grøn by, der bidrager med løsninger.

Vi vil bevare og udvikle et levende lokalt butiksliv

Det lokale butiksliv er en helt central del af at have et godt og interessant lokalsamfund. Derfor skal vi sørge for, at der er gode muligheder for vores lokale butiksliv. Socialdemokratiet arbejder for et levende lokalt butiksliv. Vi vil understøtte områder med et lokalt og aktivt butiksliv i alle bydele, som skal være et attraktivt alternativ til de store butikcentre. De mange mindre butiksdrevende i København er med til at gøre byen interessant og god at leve i. Det skal vi værne om og passe på. Særligt i en tid med stigende internethandel.

Flere skal have et fritidsjob

Vi ved, hvor stor betydning det har for menneskers liv, at de tidligt stifter bekendtskab med arbejdsfællesskabet – det har positiv betydning både for elevernes skolegang her og nu, men også på længere sigt har det betydning for ens tilknytning til arbejdsmarkedet, hvis man har haft et fritidsjob som ung. Desværre har færre og færre elever i København et fritidsjob. Derfor vil vi arbejde for at flere elever i den københavnske folkeskole får et fritidsjob og vil bl.a. sikre det igennem tættere samarbejde med skolerne og afsøge mulighed for oprettelse af fritidsjobportal og ansættelse af jobagenter.

11 PEJLEMÆRKER

1. Vi vil gøre København grønnere
2. Alle børn skal opleve stærke fællesskaber og tryghed
3. Skab plads til mennesker og liv i byen
4. Sundere og renere trafik med færre biler
5. Mindre ulighed og bedre hjælp til mennesker på kanten
6. Gode jobs og muligheder for alle
7. Vi skal have et stærkt erhvervsliv og et levende lokalt butiksliv
8. Kultur skal skabe sammenhæng og liv i byen
9. Københavnerne skal med på råd i en åben og effektiv kommune
10. København skal være en sund by til hele livet
11. Vi vil kickstarte byen med fælleskab og solidaritet

København er ikke bare hovedstad. Vi er også samlingspunkt for kunst og kultur. Det er her meget udspringer fra. Sådan skal det også være. Derfor skal vi skabe rammerne for, at kunst og kultur kan spire og leve. Vi skal have et levende og vibrerende natteliv med stærk scene for musik, teater og alt den skabende kultur. Med festivaler og events hvor man kan opleve kultur i verdensklasse, og hvor der er plads til de små nicheprægede miljøer. Vi skal være en åben by, som byder velkommen til turister, der kommer til byen for at opleve og se vores dejlige hovedstad. Men som med alt andet skal der være en balance, hvor man kan sove om natten, og hvor vi ikke bliver overrendt.

Vores målsætninger for kunst og kultur i en levende by

Vi skal have et sprudlende kulturliv, festivaler og events for alle

Københavnerne skal opleve et rigt kulturliv i fremtiden. Hvor kulturelle oplevelser er tilgængelige for alle, og hvor de nye miljøer, der opstår, får rammer og muligheder for at udvikle sig. Vi skal have festivaler og events både dem, hvor man kan opleve kultur i verdensklasse og dem, hvor små, nicheprægede miljøer udfolder sig og giver byen ny inspiration.

Vi skal samtidig sørge for, at kulturen er for alle. Derfor er lige adgang til kultur og kulturlivet det vigtigste i socialdemokratiets kulturpolitik. Kulturen skal samle, og vi skal sørge for, at der er kultur til alle, ung og gammel, i vores by.

Vi vil øge udbuddet af kultur på de steder, hvor ældre samles. Det kan være dagcentre, klubber eller plejehjem. Det kan være levende musik, teater og billedkunst, som kan være berigende for den enkelte og kan skabe gode fælles oplevelser.

Foreningslivet for børn og unge i København er i høj grad båret af frivilliges indsats. Det gælder eksempelvis fodboldklubber, gymnastikforeninger og atletikklubber. Uden de frivilliges indsats hænger det ikke sammen. Vi vil styrke rammerne for det frivillige arbejde, så flere københavnere får lyst til at tage en tørn i foreningerne til gavn for byens børn og unge.

Vi skal have idrætsfaciliteter nok og ingen ventelister til foreningslivet

I København halter vi gevaldigt efter på idrætsfaciliteter. Det betyder, at ikke alle københavnere kan komme til at dyrke idræt, og at der er idrætsforeninger med ventelister. Det skal vi have gjort noget ved. Vi skal lave en plan for udbygning af idrætsfaciliteter i København, så alle kan dyrke idræt.

Der mangler også træningsfaciliteter til ældre. Her skal vi udnytte lokale træningsfaciliteter, der ellers ville stå tomme, og vi skal aktivt styrke senioridrætten. Vi skal både tænke idræt til ældre ind ved byggeri af nye idrætsfaciliteter, og vi skal tænke byggeri af nye idrætsfaciliteter ind, når vi bygger boliger og andre tilbud til ældre.

Det frivillige foreningsliv skal kunne råde over kommunale bygninger, når de ikke bruges til andet. Fx skal foreningslivet kunne få adgang til skoler fra klokken 16 på alle hverdage.

Københavns kommune skal være en god samarbejdspartner for kulturlivet

I København har vi et hav af kulturinstitutioner. Nogle af dem er kommunale. Nogle af dem med støtte fra kommunen, staten og andre steder fra. Nogle er fuldstændig kommercielle. Uanset hvilken karakter vores kulturinstitutioner har, så skal kommunen være en stærk samarbejdspartner med udviklingskraft og krav. Så alle københavnere i fremtiden oplever et endnu stærkere udbud af kulturelle oplevelser.

Vi skal have et levende og trygt natteliv

Som hovedstad skal København have et levende natteliv. Med nichespillesteder, koncerter med store

udenlandske navne, undergrundscener, natklubber, det nyeste indenfor nattelivskultur. Sådan skal det også være i København. Men vi skal samtidig sørge for, at nattelivet er trygt og med en god kultur, hvor man passer på hinanden.

Man skal kunne sove om natten i alle dele af København

Der er flere lyde og mange flere mennesker i København, end man vil opleve i provinsen og på landet. Sådan skal det også være. Men det kan ikke være rigtigt, at man nogle steder i byen skal opleve at blive holdt vågen af folk med soundboxes eller spontane gade-fester og pis og det, der er værre, i baggårdene. Der skal være en ordentlig balance.

København skal være et madfyrtårn

København har haft en fantastisk gastronomisk udvikling de seneste årtier. Det skal vi fortsætte, så alle københavnere kan spise godt, sundt og økologisk i fremtiden. Vi skal sørge for, at en stærk restaurationsverden går hånd i hånd med gode offentlige måltider og en stærk fødevarekultur i København.

Vi skal sikre en bæredygtig turisme i hele København

København skal også være en by med masser af turister i fremtiden. Det er godt, når folk fra hele verden har lyst til at komme til København og opleve den fantastiske hovedstad, vi har skabt sammen. Men vi skal sikre en bæredygtig turisme, hvor det ikke udelukkende er Indre By, der skal leve med turismen. Men hvor vi sikrer, at turismen kommer ud i hele byen.

11 PEJLEMÆRKER

1. Vi vil gøre København grønnere
2. Alle børn skal opleve stærke fællesskaber og tryghed
3. Skab plads til mennesker og liv i byen
4. Sundere og renere trafik med færre biler
5. Mindre ulighed og bedre hjælp til mennesker på kanten
6. Gode jobs og muligheder for alle
7. Vi skal have et stærkt erhvervsliv og et levende lokalt butiksliv
8. Kultur skal skabe sammenhæng og liv i byen
9. Københavnerne skal med på råd i en åben og effektiv kommune
10. København skal være en sund by til hele livet
11. Vi vil kickstarte byen med fælleskab og solidaritet

KØBENHAVNERNE SKAL MED PÅ RÅD I EN ÅBEN OG EFFEKTIV KOMMUNE

Kommunens struktur med syv politisk uafhængige forvaltninger gør, at den ikke altid fungerer effektivt og hensigtsmæssigt. Derfor har vi brug for en demokratireform. Vi skal være bedre til det nære. Derfor må en reform af styreformen på rådhuset, følges af en reform af det lokale demokrati med lokaludvalgene. København er stor, men det må aldrig koste på demokratiet, så der bliver for langt fra borgerne til beslutningerne. Eller at borgerne oplever uforståelig kommunikation og bureaukrati.

Vores målsætninger for demokrati, åbenhed og effektiv drift

Mere service og mindre myndighed

Der er for meget myndighedsstyring i København. Vi skal have vendt administrationen af reglerne i byen til i højere grad at fokusere på, hvad der kan lade sig gøre, frem for hvad der ikke kan. Vi har brug for en servicerevolution, så københavnernes oplever en kommune, der er til for dem.

Færre uforståelige breve, bedre gennemskuelig sagsbehandling

Alt for meget kommunikation til københavnernes tager udgangspunkt i regler frem for i behov. Uanset om det gælder begrundelsen for et afslag på en byggetilladelse eller opskrivningen af et barn til daginstitution. Sprog, beslutninger og den sagsbehandling, der ligger bagved, skal være gennemsigtig og til at forstå. For alle københavnere.

Københavns Kommune skal ledes bedre

Københavns Kommune er organiseret med syv forvaltninger med hver sin politiske ledelse. De fungerer i alt for høj grad uden indbyrdes koordination og med svigtende effektivitet. Vi ønsker at reformere kommunens

styre, så vi på det punkt kommer til at ligne andre kommuner mere. Konkret betyder det, at vores særlige styreform i København skal erstattes af et udvalgsstyre med en enhedsforvaltning.

Mere styrke til det lokale demokrati

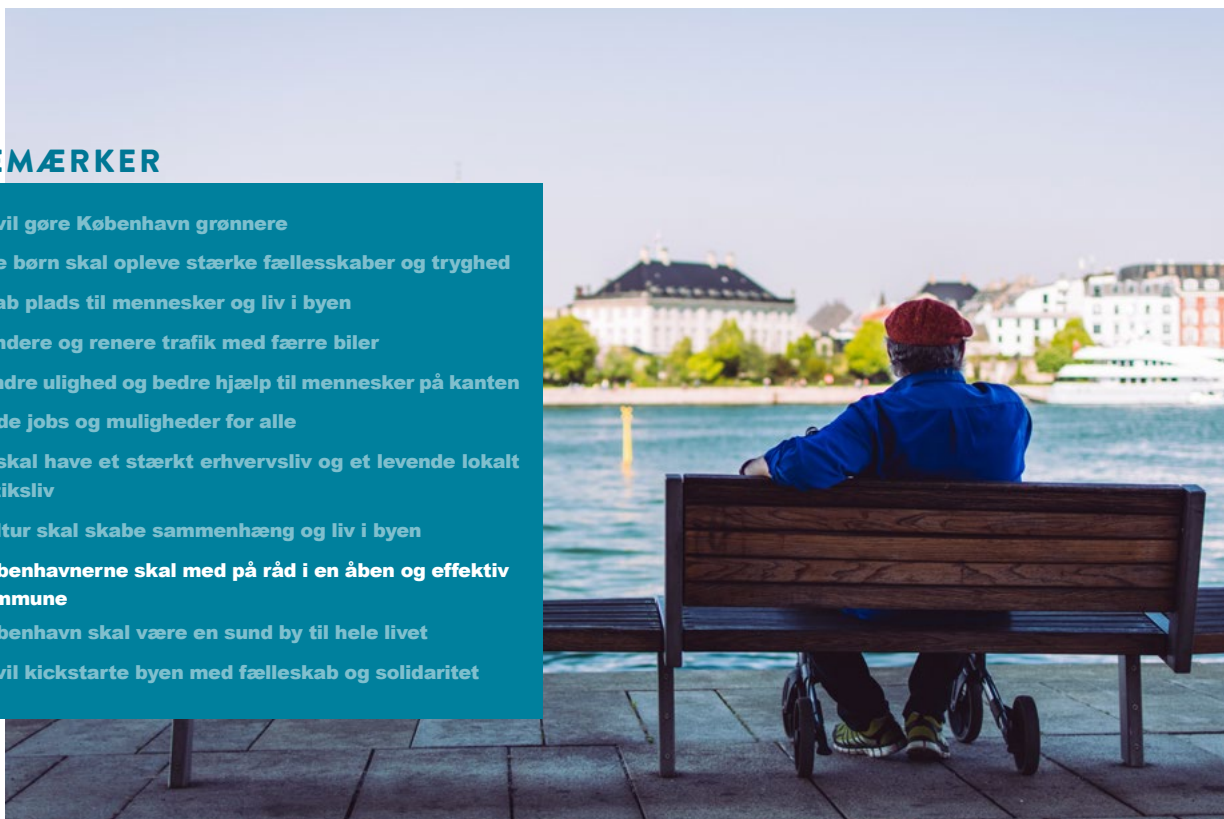
Vi har også behov for at styrke og puste nyt liv i det lokale demokrati. Vi ønsker at lægge mere indflydelse, flere beslutninger og mere økonomi ud til lokaludvalgene. Samtidig skal de trækkes tættere på de politiske liv på rådhuset, så der sikres mere sammenhæng mellem de overordnede beslutninger og livet lokalt. Vi ser en reform af lokaludvalgene og kommunens ledelse som et hele.

Alle skal have adgang til Borgerservice

Det er vigtigt, at Københavns Kommune er tilgængelig for borgerne. Det gælder både digitalt og fysisk. I fremtiden skal alle opleve, at det er til at få fat i kommunen, og at det er nemt at finde og bruge Borgerservice over alt i byen.

11 PEJLEMÆRKER

1. Vi vil gøre København grønnere
2. Alle børn skal opleve stærke fællesskaber og tryghed
3. Skab plads til mennesker og liv i byen
4. Sundere og renere trafik med færre biler
5. Mindre ulighed og bedre hjælp til mennesker på kanten
6. Gode jobs og muligheder for alle
7. Vi skal have et stærkt erhvervsliv og et levende lokalt butiksliv
8. Kultur skal skabe sammenhæng og liv i byen
9. Københavnerne skal med på råd i en åben og effektiv kommune
10. København skal være en sund by til hele livet
11. Vi vil kickstarte byen med fælleskab og solidaritet

KØBENHAVN SKAL VÆRE EN SUND BY TIL HELE LIVET

København har i disse år landets laveste gennemsnitsalder. Derfor skal vi også være den bedste kommune at være ung i. Vi skal have et godt og trygt studieliv, vi skal have ungdomsboliger, vi skal bekæmpe ensomheden blandt unge og gå forrest i et opgør med den preskultur, som mange unge mennesker i dag slår sig på. Men samtidig skal vi også være en god by for de mange mennesker, som bliver ældre her. Vi skal sikre, at alle kan komme rundt i byen, at vi har et stærkt fokus på sundhed og støtte til demente. Vi skal have nogle levende og hyggelige plejehjem med en værdig behandling af de mennesker, som har bygget vores samfund og vores by.

Vores målsætninger for en by til hele livet

Vi vil et opgør med preskulturen og mere livsglæde for unge københavnere

Alt for mange unge mistrives, fordi de er bange for, om de gør det godt nok. Vi skal som by tage et opgør med preskulturen og give et gladere og bedre liv til børn og unge. Vi skal sørge for at flere tager den snørklede vej og fx kommer på efterskole eller højskole.

København skal være landets bedste studieby

Vi har flere studerende i København end noget andet sted i landet. Derfor skal vi sørge for, at København bliver landets bedste by at bo og leve i som ung og som studerende.

Vi skal bekæmpe boligmangel for unge og studerende

I dag er det alt for svært at finde et sted at bo som ung og studerende. Sådan skal det ikke være i fremtiden. Vi skal have boliggaranti til unge og mange flere ungdomsboliger og kollegier, som er til at betale for unge.

Vi vil give alle københavnere ret til et sundt liv

København skal danne rammen om det sunde liv. Uanset om du bor på Amager, Østerbro eller Nørrebro, uanset om du er akademiker eller ufaglært, skal du have muligheden for et sundt og langt liv i København. Vi skal forebygge ulighed i sundhed og særligt i de udsatte boligområder.

Derfor skal vi styrke og udbygge vores sundhedshuse, særlige sundhedsindsatser og løfte i de områder af byen, hvor sundhedstilstanden er ringest og levealdren lavest. Det gælder også tandpleje, hvor vi skal have større fokus på tandsundhed.

Vi skal sørge for, at vi kan rekruttere kvalificeret sundhedspersonale. Derfor er vi nødt til aktivt at indgå endnu mere i uddannelsessamarbejder og samtidig tilbyde attraktive arbejdsforhold og et godt arbejdsmiljø på vores sundhedsarbejdspladser.

Det skal være trygt at blive ældre i København

Som ældre skal man kunne få den hjælp og støtte, som man har brug for. Vi skal sikre keredriften, der skal ikke spares på rengøring og anden praktisk støtte, de ældre skal ikke opleve, at deres hjem er en banegård af nye medarbejdere hele tiden. Der skal sikres kontinuitet i hjemmeplejen.

Vi skal skabe gode plejehjem og en ordentlig hjemmepleje

Der kommer flere ældre københavnere. Heldigvis. De skal kunne leve et godt liv. Uanset om det er i eget hjem eller på et plejehjem. Der skal være en service, hvor man får den hjælp, som man har brug for. Derfor skal indsatsen, maden og aktivitetsniveauet på plejehjem og i hjemmeservice være af høj kvalitet. Der skal være tid

til både pleje og det relationelle arbejde på vores plejehjem. Der er vi særligt presset i aften- og nattetimerne, hvor der er behov for et løft af normeringen. Og så skal vi holde fast i vores serviceniveau. Vi må ikke gå med til massive nedskæringer, så vi ender som andre kommuner, der har haft et hav af kedelige sager i offentligheden. Det må vi ikke byde vores ældre i København.

Vi skal lære af Corona, så vores hjemmepleje og plejecentre fremtidssikres ift. smitterisiko.

Rammerne om ældrepolitikken i København skal formes sammen med de ældre københavnere

Det er vigtigt, at de ældre københavnere bliver involveret i det daglige. Det gælder alt fra brugerråd lokalt til ældrerådet, ældresagen og andre organisationer, som samler og taler de ældres sag.

Vi skal give bedre støtte til pårørende

Flere og flere lever længe med flere kroniske sygdomme. Det er opslidende at være pårørende til en ægtefælle med multisygdom med fx et kræftforløb og en demenssygdom samtidig. Der skal være støtte til pårørende, og i samarbejde med regionen sikres sammenhængende og trygge patientforløb. Demensvenlige byområder skal udvikles i sammenhæng med lokale

11 PEJLEMÆRKER

1. Vi vil gøre København grønnere
2. Alle børn skal opleve stærke fællesskaber og tryghed
3. Skab plads til mennesker og liv i byen
4. Sundere og renere trafik med færre biler
5. Mindre ulighed og bedre hjælp til mennesker på kanten
6. Gode jobs og muligheder for alle
7. Vi skal have et stærkt erhvervsliv og et levende lokalt butiksliv
8. Kultur skal skabe sammenhæng og liv i byen
9. Københavnerne skal med på råd i en åben og effektiv kommune
10. København skal være en sund by til hele livet
11. Vi vil kickstarte byen med fællesskab og solidaritet

plejecentre, som så vidt muligt skal kunne rumme alle typer af ældre. Demente ældre skal kunne blive i deres eget lokalområde længst muligt – også af hensyn til deres pårørende.

København skal være en tilgængelig by for alle ældre

Det er helt afgørende, at man kan komme rundt i byen, når man er blevet ældre og mindre mobil. Derfor skal alle ældre københavnere opleve, at byen er tilgængelig, og at det er nemt at komme rundt. Derfor skal vi også arbejde videre med demensvenlige bydele og boliger i København.

Vi skal indrette trygge og seniorvenlige byrum. Vi skal også fortsætte det gode arbejde fra denne valgperiode ift. bænke og offentlige toiletter. Vi skal sikre, at de ældre københavnere har god og billig offentlig transport, så man ikke begrænses i det aktive seniorliv i København.

Mere liv til alle ældre københavnere

Ligesom alle andre mennesker, så har ældre mennesker brug for at grine, smile og have det godt. Både alene og i fællesskab med andre. Derfor skal der være gode sociale tilbud og muligheder for at indgå i fællesskaber for de ældre københavnere. Og vi vil arbejde for en veluddannet og synlig ledelse inden for alle dele af ældreplejen.

Vi skal udnytte og styrke synergierne i det lokale samarbejde og fællesskab. Det gælder plejecentre, seniorboliger, aktivitetscentre, sundhedscentre, §79-klubber, senioridræt osv. Ligesom vi bør have mere fokus på aktiviteter til dem over 80.

Lad stærke ældre københavnere hjælpe til

De ældre københavnere lever længere og har det generelt bedre end tidligere generationer. De vil gerne bidrage og hjælpe til. Som vi fx har set det på bymuseet, hvor frivillige ældre har hjulpet med et hav af opgaver. Det giver fællesskab og indhold i livet hos de ældre københavnere.

VI VIL KICKSTARTE BYEN MED FÆLLESSKAB OG SOLIDARITET

I 2020 har fokus været på at få livet i København til at fungere under skiftende, nødvendige corona-restriktioner. Der er hårdt brug for, at vi får åbnet byen på ny, så snart situationen gør det muligt. Og at vi gør det på en socialdemokratisk måde, hvor fokus ikke alene er på at få økonomien op at stå, men også på at få gjort op med de menneskelige omkostninger, som nedlukningen har haft. Hvor vi får genskabt fællesskabet. Og hvor vi fortsætter arbejdet med Folketinget og regeringen for at få forståelse for Københavns særlige udfordringer.

Vores målsætninger for en solidarisk og fællesskabsorienteret åbning af byen

Målettet beskæftigelsesindsats

Visse brancher og store arbejdspladser har været særligt hårdt ramt af corona-nedlukningen. Det gælder især oplevelsesøkonomien. Her er mange ansatte uden eller med kun kort uddannelse. Det er helt afgørende, at vi får hjulpet disse mennesker tilbage på arbejdsmarkedet. Mens vi genopbygger, må vi overveje, om ting kan gøres smartere. Så resultatet bliver endnu bedre og grønnere jobs.

Genåbning af det lokale kultur og fritidsliv

Kultur og fritidslivet har været særligt hårdt ramt af corona-nedlukningen. Fordi det netop er en del af vores samfund, som lever af at bringe mennesker sammen. Derfor skal vi understøtte og hjælpe vores kulturliv og vores frivillige foreningsliv igennem corona-nedlukningen. Men vi skal også hjælpe, når vi er klar til at åbne igen. Så alle københavnere kan komme ud og få gode oplevelser i fællesskab med andre.

Fokus på børn og unge

Børn og unge har betalt en høj pris for corona-nedlukningen. Derfor skal vi sørge for, at alle unge kommer med tilbage i fællesskabet. Ligesom mange nærmest har mistet et skoleår socialt og fagligt. Det skal vi også have lagt en plan for at indhente sammen med de relevante aktører.

En by med fornyede kræfter

Mange jobs er mistet, mange virksomheders grundlag er væk eller svækket. Men vi har også gjort erfaringer, vi kan bruge positivt. Den hurtige vaccineudvikling har vist os, hvad vi kan med teknologien. Den fælles indsats for at forhindre smittespredningen har vist, hvad vi kan, når vi står sammen, viser samfundssind og passer på hinanden. Og succesen med – trods alt – at begrænse virkningerne for dansk økonomi med store hjælpepakker har vist, hvad vi kan, når vi tænker stort og træffer modige politiske beslutninger under solid politisk ledelse.

Det bringer vi med os, så København om fire år er en endnu stærkere og grønnere by.

11 PEJLEMÆRKER

1. **Vi vil gøre København grønnere**
2. **Alle børn skal opleve stærke fællesskaber og tryghed**
3. **Skab plads til mennesker og liv i byen**
4. **Sundere og renere trafik med færre biler**
5. **Mindre ulighed og bedre hjælp til mennesker på kanten**
6. **Gode jobs og muligheder for alle**
7. **Vi skal have et stærkt erhvervsliv og et levende lokalt butiksliv**
8. **Kultur skal skabe sammenhæng og liv i byen**
9. **Københavnerne skal med på råd i en åben og effektiv kommune**
10. **København skal være en sund by til hele livet**
11. **Vi vil kickstarte byen med fælleskab og solidaritet**

Social genstart

Vold i hjemmet, misbrug og social kontrol er alle problematikker, der under corona-nedlukningen har taget til i intensitet. Børn, unge og partnere, der førhen har haft et frirum og tilflugtssted i skolen, fritidsklubben eller på arbejdet, har i næsten et år været tvunget til at være hjemme og sammen med de personer, der skader dem fysisk eller psykisk. Nedlukningen har slået omfanget af disse problemer fast, og der må og skal nu tages hånd om dem. Der skal derfor lægges en plan med fokus på at øge indsatsen mod vold, misbrug og social kontrol i kommunen, så vi kan sikre en social genstart.

Mange ensomme og mennesker med psykisk sygdom har været blandt de mest belastede af corona-nedlukningen. Vi vil gøre en særlig indsats for at komme disse mennesker i møde i den kommende tid.

SOCIALDEMOKRATIET

11 PEJLEMÆRKER

FOR DET SOCIALDEMOKRATISKE KØBENHAVN

1. Vi vil gøre København grønnere s. 4
2. Alle børn skal opleve stærke fællesskaber og tryghed s. 7
3. Skab plads til mennesker og liv i byen s. 11
4. Sundere og renere trafik med færre biler s. 14
5. Mindre ulighed og bedre hjælp til mennesker på kanten s. 16
6. Gode jobs og muligheder for alle s. 19
7. Vi skal have et stærkt erhvervsliv og et levende lokalt butiksliv s. 22
8. Kultur skal skabe sammenhæng og liv i byen s. 24
9. Københavnerne skal med på råd i en åben og effektiv kommune s. 26
10. København skal være en sund by til hele livet s. 28
11. Vi vil kickstarte byen med fælleskab og solidaritet s. 31